

Suomenlahden merivartiosto
Esikunta / Meritoimisto

18.04.2013

1 (3)

Rajavartiolaitoksen esikunta

1. RVLE:n ak n:o RVL Dno/2012/4026/14.3.2013
2. SLMV:n ak n:o 5007/00/2011, 30.11.2011

SUOMENLAHDEN MERIVARTIOSTON LAUSUNTO RAJAVARTIOINTIA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSEEN

Suomenlahden merivartioston näkemyksen mukaan rajavartiointia koskevan lainsäädännön muutos on tarpeellinen. Suomenlahden merivartiosto on päässyt osallistumaan lausunnon kohteena olevan hallituksen esitysluonnoksen valmisteluun (mm. toisen viiteasiakirjan mukainen lausunto). Tässä asiakirjassa on esitetty ainoastaan ne asiakohdat, joihin Suomenlahden merivartiostolla on jotain erityistä lausuttavaa.

1 LAKI RAJAVARTIOLAITOKSEN HALLINNOSTA (577/2005)

Rajavartiomies (15 §)

Esityksen mukaan pykälän 3 momentti kumottaisiin sillä Raja- ja merivartiokoulun peruskurssiin opiskelijat eivät jatkossa enää opiskelisi rajavartijan virkaan määrääjäksi nimitettyinä eikä heillä siten ole rajavartijan valtuuksiakaan. Rajavartijan peruskurssiin kuuluvan työharjoittelun aikana kurssilaiset ovat työskennelleet hallintoyksiköissä ja heillä on ollut rajavartiomiehen valtuudet. Suomenlahden merivartiosto esittää, että peruskurssilaisten tarpeet työharjoittelun aikaisille toimivaltuuksille selvitetään (esim. voimakeinojen käyttäminen) ja hallituksen esitystä täydennetään tarvittaessa.

2 RAJAVARTIOLAKI (578/2005)

Ensihoitoon osallistuminen (26 §)

Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että Rajavartiolaitos

voisi sopia ensihoitoon osallistumisesta sairaanhoitopiirien kanssa. Meneillään olevan sosiaali- ja terveystalouden rakennemuutostyön myötä ei liene ole varmuutta säilyvätkö sairaanhoitopiirit tulevaisuudessa ja mitä niiden vastuulle kuuluu. Suomenlahden merivartioston alueella ensihoitoa useamman sairaanhoitopiirin alueella koordinoi tällä hetkellä erityisvastuualue. Termin sairaanhoitopiiri voisi korvata yleisemmällä ilmaisulla.

Ampuma-aseen käyttö (35 c §)

Rajavartiolaikiin esitetään lisättäväksi uutta pykälää (35 c §), jossa säädettäisiin ampuma-aseen käytöstä. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin ampuma-aseella uhkaamisen ja laukauksen ampumisen päättämisestä. Perusteluiden mukaan säännös vastaisi asiallisesti uuden poliisilain 2 luvun 19 §:n 3 momenttia, jonka mukaan ampuma-aseella uhkaamisesta ja laukauksen ampumisesta päättää päällystön kuuluva poliisimies, jos se tilanteen kiireellisyys huomioon ottaen on mahdollista. Päällystön kuuluvat poliisimiehet ovat lueteltuina poliisiasetuksessa (1112/1995). Poliisiasetuksen mukaan yleisjohtajan tulee olla päällystön kuuluva poliisimies. Rajavartiolaitosta koskevassa lainsäädännössä ei ole vastaavalla tavalla määriteltynä päällystön kuuluvaa rajavartiomiestä. Kyseessä olevan esitysluonnoksen yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 40) poliisin päällystön kuuluvaksi virkamieheksi esitetään rinnastettavaksi vähintään luutnantin arvoinen rajavartiomies.

Hallituksen esitysluonnoksen 35 c §:n 3 momentin mukaan merivartiostossa ampuma-aseella uhkaamisesta päättäisivät komentaja, apulaiskomentaja, meritöimiston päällikkö ja esiupseerin virassa palvelevat rajavartiomiehet. Esitetty kirjaus on ristiriitainen voimassa olevan operatiivisen kenttätöiminnan johtamisjärjestelmän kanssa ja aiheuttaa käytännön haasteita operatiivisen kenttätöiminnan johtamisjärjestelmälle.

Rajavartiolaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2005) 53 §:n 1 momentissa säädetään:

Vartiostossa tulee olla yleisjohtajaksi määrätty rajavartiomies, joka vastaa kenttätöiminnan operatiivisesta johtamisesta työvuoronsa aikana.
Yleisjohtajan toimialue voi käsittää yhden taikka useamman hallintoyksikön muodostaman alueen.

Rajavartiolaitoksen pysyväisasiakirjan C.11 (RVLPK C.11 / RVLE:n ak n:o 98/44LUOTT/2008, 14.5.2008) liitteen 4 mukaan yleisjohtajan tehtävänä on mm.

- antaa yleiset periaatteet toimintalinjoista ja voimakeinojen käytöstä

Rajavartiolaitoksen operatiivisen kenttätöiminnan johtamisjärjestelmästä on annettu Rajavartiolaitoksen esikunnan käsky (RVLE ak n:o 601/40LUOTT/2010, 15.10.2010), jossa määrätään Rajavartiolaitoksen operatiivisen kenttätöiminnan järjestelyistä ja siihen liittyvästä johtovalmiudesta. Kyseisessä asiakirjassa on määritelty yleisjohtajana toimivan henkilön vaatimukset (s. 6):

- on vähintään kapteenin arvoinen upseeri tai opistoupseeri
- on suorittanut yleis- ja kenttäjohtajakurssin

- omaa riittävää kokemusta rajavallvonnan kenttätöinnasta

Suomenlahden merivartiostossa yleisjohtajina (päivittäistöiminnan ja tilanneorganisaation yleisjohtajat) toimii rajavartiomiehiä, jotka täyttävät mainittujen säädösten ja määräysten vaatimukset, mutta eivät palvele esiupseerin virassa. Käytännössä esitys tarkoittaa sitä, että yleisjohtajina toimivilla henkilöillä olisi erilaiset toimivaltuudet päättää asioista. Tällainen järjestely ei olisi operatiivisen kenttätöiminnan perustoiminta-ajatuksen mukaista (operatiivinen kenttätöiminta on eriytetty operatiivisesta hallinnosta). Merivartioston henkilöstötilanne ei mahdollista sitä, että kaikki yleisjohtajina toimivat henkilöt palvelisivat esiupseerin virassa.

Suomenlahden merivartiosto esittää, että säännöstä tarkistettaisiin siten, että ampuma-aseella uhkaamisesta ja laukauksen ampumisesta päättäisi yleisjohtajana toimiva rajavartiomies, jos se tilanteen kiireellisyys huomioiden olisi mahdollista.

Merivartioston komentaja
Kommodori

Markku Hassinen

Meritoimiston päällikkö
Komentajakapteeni

Kari Nousiainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Rajavartiolaitos 18.04.2013 klo 16.52. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

TIEDOKSI A